

اولین‌های سازمان امور مالیاتی کشور در سال ۱۴۰۳

تأمین هزینه‌های جاری و زیرساخت‌های عمومی مورد نیاز جامعه از طریق درآمدهای مالیاتی پایدار یکی از کارآمدترین راهکارها برای کاهش آسیب‌های ناشی از اقتصاد تک محصولی و تلاطمات ناشی از عوامل خارجی است. تأمین درآمدهای مالیاتی زمانی قادر به تحقق این مهم خواهد بود که به شیوه هوشمند و براساس اطلاعات و داده‌های متقن محاسبه و مطالبه شده باشد تا ضمن رعایت عدالت مالیاتی، مانع از هدررفت منابع مالی و انسانی در فرایند وصل مالیات شود. سازمان امور مالیاتی کشور نیز ضمن انجام تکلیف قانونی خود برای تأمین درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده، در تلاش است با حرکت به سمت یک نظام مالیاتی هوشمند و داده محور ضمن کاهش هزینه وصول مالیات، گام‌های مؤثری برای تسهیل امور مودیان مالیاتی و ارتقای رویکرد خدمت‌رسانی خود بردارد. سازمان امور مالیاتی با رویکرد فوق‌گام‌های ارزشمندی را برای اولین بار در سال ۱۴۰۳ برداشته و دستاوردهای قابل توجهی را در بخش‌های زیر داشته است:

* توسعه فرهنگ مالیاتی

* استفاده از تکنولوژی‌های جدید در مالیات ستانی

* حمایت از کسب و کارهای خرد

- ۵۰ درصد مالیات صاحبان مشاغل تنها از ۱ درصد مودیان دانه درشت وصول گردید.
- مالیات ابرازی صاحبان مشاغل ۸۳ درصد رشد کرده است.
- مودیان به سمت پذیرش مالیات مقطوع تعیین شده توسط سازمان مبتنی براطلاعات کارکردی ایشان روی آورده‌اند.

صورت و ابلاغ حدود ۸ میلیون اوراق قطعی مالیاتی به فاصله کمتر از ۲ ماه از زمان پایان تسلیم اظهارنامه

در این اقدام سازمان امور مالیاتی ضمن اعتماد به خوداظهاری مودیان مالیاتی براساس داده‌های متقن، روندوصول درآمدهای مالیاتی را تسریع بخشید. این اقدام موجب کاهش نیاز به رسیدگی به پرونده‌های مالیاتی، کاهش هزینه‌های وصول و ارتقای سلامت اداری می‌شود.

نتیجه

در سال ۱۴۰۳، سازمان امور مالیاتی کشور برای اولین بار اقدام‌های نوآورانه و مؤثر را به‌منظور بهبود نظام مالیاتی و افزایش کارایی آن به اجرا درآورد. این اقدام‌ها شامل توسعه فرهنگ‌سازی مالیاتی برای ارتقای آگاهی عمومی و تشویق به مشارکت داوطلبانه در پرداخت مالیات، توسعه حسابرسی سیستمی جهت تکمیل زنجیره ارائه خدمات مالیاتی فناورانه و افزایش دقت و شفافیت و حمایت از کسب‌وکارهای خرد و به ارائه تسهیلات ویژه صاحبان مشاغل و معافیت‌های هدفمند بوده است.

همچنین، تولید اظهارنامه‌های پیش‌فرض برای صاحبان مشاغل و مالیات بر ارزش افزوده، همراه با قطعی‌سازی سیستمی و بدون رسیدگی این اظهارنامه‌ها، برای اولین بار پیاده‌سازی شد که این ابتکارات نه تنها در تسریع فرآیندهای مالیاتی و تحقق حقوق حقه دولت مؤثر بوده است، بلکه گام بلندی در جهت هوشمندسازی نظام مالیاتی و ارتقا عدالت مالیاتی در کشور برداشته شده است.

مربوط به دوره زمستان ۱۴۰۲ بدون رسیدگی و به‌صورت سیستمی قطعی گردید. قطعی‌سازی پرونده‌های مالیات بر ارزش افزوده بدون اظهارنامه سال ۸۷ تا ۱۴۰۰ اشخاص حقوقی و ۸۷ لغایت ۱۴۰۲ صاحبان مشاغل با استفاده از ظرفیت ضریب کاهش اجرای بند (ت) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۳ سازمان امور مالیاتی می‌تواند پرونده‌های مالیاتی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۴۰۲ که اظهارنامه تسلیم نشده یا قطعی نشده‌اند را با استفاده از حسابرسی سیستمی و ایجاد اظهارنامه برآوردی براساس اطلاعات سامانه‌ای، فروش و تراکنش‌های بانکی قطعی کند.

- مالیات این گونه پرونده‌ها براساس قانون بودجه با استفاده از ضریب کاهش و به نسبت ارزش افزوده ایجاد شده، تعیین گردیده است.
- با این اقدام تکلیف قطعی تعداد کثیری از پرونده‌های مالیاتی که سالیان متمادی به‌عهده سازمان امور مالیاتی و فعالان اقتصادی بوده است، تعیین شده و به سرانجام می‌رسند.

حمایت از کسب و کارهای خرد تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم

سازمان امور مالیاتی در راستای حمایت از کسب و کارهای خرد، حد نصاب تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم را از ۶ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان در سال ۱۴۰۲ به ۱۸ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۳ (حداکثر ۱۵ برابرمعافیت ماده ۸۴ قانون مالیات‌های مستقیم) افزایش داد که منجر به نتایج زیرگردید:

- بیش از ۸۰۲ میلیون مودی از تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم بهره‌مند شده‌اند.
- مالیات مقطوع تقریباً ۷۲ درصد از صاحبان مشاغل برای عملکرد سال ۱۴۰۲ صفر بوده است.
- مالیات عملکرد مربوط به ۹۴ درصد مشاغل و اصناف بابت عملکرد سال ۱۴۰۲ تا ۲۵ میلیون تومان بوده است.

را نداشته‌اند، اظهارنامه پیش‌فرض بر مبنای داده‌های در اختیار سازمان تهیه نموده که در نهایت بیش از ۱۳/۵ هزار نفر از این تعداد، اظهارنامه پیش‌فرض خود را تأیید و تسلیم و مبلغ ۵/۸ هزار میلیارد تومان مالیات توسط مودیان موصوف ابراز گردید که در اجرای ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم، اظهارنامه تسلیمی آنها به‌عنوان اظهارنامه کم‌ریسک تلقی شده و بدون نیاز به حسابرسی توسط مأموران مالیاتی مورد پذیرش واقع و مالیات ابرازی آن قطعی گردیده است.

این اقدام ضمن افزایش رضایتمندی مودیان مالیاتی و ارتقای سطح تمکین داوطلبانه آنان مزایایی را جهت صاحبان مشاغل به‌شرح ذیل فراهم نمود:

- سهولت انجام تکالیف مالیاتی و عدم نیاز به ارائه مدارک و اسناد لازم به سازمان امور مالیاتی جهت تشخیص درآمد مشمول مالیات
- اظهارنامه مالیاتی آنها در اجرای ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم به‌عنوان اظهارنامه مالیاتی کم‌ریسک تلقی شده و بدون رسیدگی مورد پذیرش قرار گرفت.
- برگ قطعی آنها بر مبنای همان اظهارنامه مالیاتی پیش‌فرض صادر گردید.
- همچنین اقدام مذکور، با کاهش زمان و هزینه وصول مالیات، تسهیل و تسریع در فرآیندهای رسیدگی، تحقق حسابرسی سیستمی با هدف حذف حسابرسی دستی و کاهش خطای انسانی در محاسبه مالیات، منجر به تحقق درآمدهای مالیاتی گردید.

۲- مالیات بر ارزش افزوده اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل؛

- ۵۰۰ هزار اظهارنامه پیش‌فرض ارزش افزوده در هر دوره مالیاتی برای اشخاص که وضعیت آنها در بخش ثبت‌نام فراخوان شده بود، تولید گردید.

۳- قطعی‌سازی سیستمی و بدون رسیدگی اظهارنامه‌های مالیات بر ارزش افزوده

۹۱ هزار اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده

به سازمان‌ها کمک می‌کند تا عملکرد خود را بهبود بخشند و به سرعت به تغییرات پاسخ دهند.

دستاوردها:

- حسابرسی و قطعی‌سازی ۱۰۰ درصدی اظهارنامه‌های مالیات بر درآمد مستغلات جاری در حالی که پیش از این یک میلیون اظهارنامه به‌صورت ممیز محور مورد رسیدگی قرار می‌گرفت.
- افزایش استفاده از ظرفیت ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم با استفاده از دیتاهای دریافتی مودیان در اجرای ماده ۱۶۹ مکرر که منتج به کاهش انتخاب اظهارنامه‌های اشخاص حقوقی جهت حسابرسی توسط ادارات امور مالیاتی به حدود ۳۰ درصد و صاحبان مشاغل به حدود ۲۰ درصد گردید.
- محاسبه سیستمی مالیات ساخت و فروش املاک.
- حداکثر ۴ درصد از پرونده‌های دارای اظهارنامه ابرازی، توسط مأموران مالیاتی رسیدگی می‌شود.
- به کارگیری رویکرد حسابرسی سیستمی و کاهش ارجاع پرونده‌ها به مأموران مالیاتی، ضمن کاهش هزینه وصول و افزایش سرعت رسیدگی‌ها و به‌تبع آن افزایش رضایتمندی مودیان مالیاتی، باعث شده است از ظرفیت زمان مأموران مالیاتی برای رسیدگی مؤثرتر به پرونده‌های بزرگ و یا پرونده‌های مشکوک به فرار مالیاتی و همچنین اجرای قراردادهای رسیدگی استفاده شود.

استفاده از تکنولوژی‌های جدید در مالیات ستانی

استفاده از تکنولوژی‌های جدید در مالیات ستانی می‌تواند به بهبود فرآیندها، افزایش دقت و جلوگیری از فرار مالیاتی کمک کند. پیاده‌سازی سیستم‌های آنلاین برای فرآیندهای مالیاتی، استفاده از تحلیل‌های داده‌ای برای شناسایی الگوها و رفتارهای مالیاتی، شناسایی ریسک‌های احتمالی از جمله تکنولوژی‌های جدید برای سیاست‌گذاری مالیاتی محسوب می‌شود.

الف) توسعه حسابرسی سیستمی عملکرد صاحبان مشاغل و مالیات بر ارزش افزوده اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل

۱- مالیات عملکرد صاحبان مشاغل؛ سازمان امور مالیاتی برای اولین بار در نظام مالیاتی ایران، برای بالغ بر ۳۵ هزار مودی با میزان فروش و درآمد خالص بالای ۱۸ میلیارد تومان که طبق قانون امکان استفاده از ظرفیت محاسبه سیستمی مالیات مقطوع

- امکان تعیین محل مصرف مالیات پرداختی توسط اصناف منجر به افزایش شفافیت مالیاتی و اعتماد مردم به نظام مالیاتی و افزایش تمکین مودیان مالیاتی می‌گردد.
- طرح نشان‌دار کردن مالیات، یک مدل موفق برای توزیع عادلانه‌تر منابع مالیاتی در کشور است.

سند فرهنگ‌سازی مالیاتی

در سال جاری از سند راهبردی فرهنگ‌سازی مالیاتی نیز رونمایی شد. هدف اصلی سند راهبردی فرهنگ‌سازی مالیاتی، تحول و ارتقای فرهنگ مالیاتی جامعه با تمرکز بر مسؤولیت اجتماعی به‌منظور تحقق آرمان پایداری درآمدهای کشور است. جایگزین شدن فرهنگ مالیات‌دهی به جای مالیات ستانی، شکل‌گیری نگرش مثبت نسبت به مالیات در اذهان عمومی و شناخت اقشار مختلف جامعه در تمامی رده‌های سنی نسبت به موضوع مالیات، از دیگر اهداف این سند راهبردی است.

استفاده از تکنولوژی‌های جدید در مالیات ستانی

استفاده از تکنولوژی‌های جدید در مالیات ستانی می‌تواند به بهبود فرآیندها، افزایش دقت و جلوگیری از فرار مالیاتی کمک کند. پیاده‌سازی سیستم‌های آنلاین برای فرآیندهای مالیاتی، استفاده از تحلیل‌های داده‌ای برای شناسایی الگوها و رفتارهای مالیاتی، شناسایی ریسک‌های احتمالی از جمله تکنولوژی‌های جدید برای سیاست‌گذاری مالیاتی محسوب می‌شود.

الف) توسعه حسابرسی سیستمی حسابرسی سیستمی به‌عنوان فرآیندی سیستماتیک و منظم تعریف می‌شود که هدف آن ارزیابی، تضمین و بهبود امنیت، کارایی و مؤثر بودن سیستم‌های اطلاعاتی است. این فرآیند نه تنها به اطمینان از اطلاعاتی که در دسترس است، بلکه به تجزیه و تحلیل ریسک‌ها و بهبود فرآیندهای کلان سازمان نیز می‌پردازد. با ارزیابی و بهینه‌سازی فرآیندها و سیستم‌های اطلاعاتی، حسابرسی سیستمی

توسعه فرهنگ مالیاتی به‌عنوان یک درآمد ملی، حاصل مشارکت مردم در تأمین آن بوده و مستقیماً تحت تأثیر فرهنگ مالیاتی جامعه می‌باشد. توسعه فرهنگ مالیاتی می‌تواند با بسترسازی و همراه‌سازی مردم برای تحقق اهداف مالیاتی، اقدام‌های لازم را با کمترین هزینه و بیشترین تمکین محقق کرده و کشور را به سمت پایداری منابع درآمدی و پیشرفت اقتصادی پیش برد.

طرح نشان‌دار کردن

در سال جاری با اجرای پروژه «نشان‌دار کردن مالیات‌ها» برای اولین بار در کشور، یک درصد از مالیات بر درآمد مشاغل (مشمولین تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م) صرف تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی سراسر کشور شد. در این طرح سازمان امور مالیاتی این امکان را فراهم ساخت تا مودیان بتوانند در زمان پرداخت مالیات خود در جریان ارائه فرم تبصره ماده (۱۰۰) و پرداخت اقساط مالیات، محل مصرف مالیات‌های پرداختی خود را تعیین کنند.

بدین ترتیب ۳۵۰ هزار نفر از اصناف در این طرح ابتکاری سازمان امور مالیاتی کشور شرکت کرده و محل هزینه کرد مالیات خود را مشخص کردند و حدود ۲۰۰۰ پروژه در کشور با طرح نشان‌دار کردن مالیات به میزان ۱۲ همت تأمین مالی شد.

اقدام فوق منجر به دستاوردهای زیر گردید:

- هدایت منابع مالیاتی به سمت توسعه زیرساخت‌های ضروری

این اقدام ارزشمند در راستای فرهنگ‌سازی مالیاتی منجر به مشارکت بیشتر در توسعه کشور خواهد شد به‌طوری‌که ۳۶۴ پروژه آب‌رسانی، ساخت و تجهیز ۳۲۴ مدرسه و ۲۰۳ بیمارستان، اورژانس و خانه بهداشت همچنین، ۱۸۷ پروژه در حوزه راه‌سازی، ۱۳۱ پروژه در حوزه فرهنگ و هنر و گردشگری و ۹۰ پروژه در حوزه طرح‌های روستایی از جمله پروژه‌هایی هستند که از طریق این طرح تأمین مالی شدند.

رئیس مرکز بازرسی، مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی خبر داد:

وصول ۴۸ میلیارد ریال از فرار مالیاتی یک تلافروشی در گرگان

مبلغ ۴۸ میلیارد ریال بدهی مالیاتی مودی از محل فرار کشف شده به حیطه وصول درآمده است.

رئیس مرکز بازرسی، مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی سازمان امور مالیاتی کشور خاطرنشان کرد: مودی یادشده در اظهارنامه‌های تسلیمی خود، مبلغ درآمد سنوات مذکور را ۲۸/۵۰۰ میلیارد ریال ابراز کرده بود.

رئیس مرکز بازرسی، مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی سازمان امور مالیاتی کشور از شناسایی فرار مالیاتی یک واحد تلافروشی در استان گلستان خبر داد و گفت: مبلغ ۴۸ میلیارد ریال از فرار مالیاتی یک صنف تلافروشی مربوط به عملکرد سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ از مودی مذکور وصول شد.

شاهین مستوفی درخصوص مصادیق فرار مالیاتی در اداره کل امور مالیاتی استان گلستان گفت: پس از بازرسی‌های به‌عمل آمده از یک واحد تلافروشی در سطح شهر گرگان که با همراهی مراجع نظارتی و قضایی استان انجام پذیرفت، مشخص شد نامبرده برای انجام فعل فرار مالیاتی از ۱۵ فقره حساب بانکی اجاره‌ای (متعلق به اشخاص ثالث) استفاده نموده است.

مستوفی درخصوص میزان مالیات و جرایم متعلقه این تلافروشی افزود: در بررسی دقیق حساب‌های بانکی ذکر شده با رعایت موازین قانونی و حصول اطمینان از ارتباط مبالغ واریزی با درآمد واحد صنفی یادشده، کتمان درآمد ۱۷/۰۰۰ میلیارد ریالی مودی طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ شناسایی و با پیگیری‌های مؤثر واحد اجرایی بازرسی و مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی استان گلستان، ظرف مدت ۴ ماه، اوراق تشخیص/مطالبه مالیات صادر و پس از قطعیت، در مجموع اصل و جرائم مالیاتی،

صوفی نماینده همدان و فامنین در مجلس مطرح کرد:

اخذ مالیات عادلانه از مودیان قانون‌مدار با تکیه بر داده‌محوری و هوشمندسازی نظام مالیاتی

برای پرداخت مالیات نخواهد داشت و با رضایت اقدام به پرداخت مالیات خواهد کرد.

صوفی تصریح کرد: یکی از مشکلات بزرگ در زمینه اخذ مالیات عادلانه، اخذ مالیات از فراریان مالیاتی است که این موضوع هوشمندسازی کمک بزرگی به حل شدن این مشکل و اخذ مالیات از فراریان مالیاتی و حمایت هدفمند از تولید کشور خواهد کرد.

نماینده مردم همدان و فامنین در رابطه با کاهش رسیدگی میزبان به پرونده‌های مالیاتی، گفت: در هر صورت علاوه بر سیستم‌های هوشمند، ممیزها نیز برای مودیانی که اظهارنامه خود را به درستی و با توجه به داده‌ها ابراز نکرده‌اند؛ مالیات را به‌صورت حسابرسی دستی باید پرداخت کنند ولی نکته مهم در زمینه حرکت به سمت داده‌محوری، پر کردن خلای‌های مربوط به خطاها و سلیقه‌گرایی در موضوع مالیات ستانی است که با تکیه بر حسابرسی سیستمی بسیار متحول خواهد شد.

صوفی خاطرنشان کرد: همچنین استفاده از سیستم‌های هوشمند مالیاتی از مسیر رشد و تقویت حسابرسی سیستمی و داده‌محوری، فرصت بیشتری برای فعالیت ممیزها فراهم خواهد کرد تا با استفاده از این سیستم‌ها بتوانند در اجرای عدالت در حوزه مالیاتی عمل کنند.

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه استفاده از سیستم‌های هوشمند به اخذ مالیات عادلانه کمک می‌کند، گفت: تحقق اخذ مالیات عادلانه از مودیان مالیاتی قانون‌مدار با تکیه بر داده‌محوری و حسابرسی سیستمی محقق خواهد شد.

عباس صوفی نماینده همدان و فامنین در مجلس شورای اسلامی درخصوص اخذ هوشمند و سیستمی مالیات در جهت تحقق مالیات ستانی عادلانه، اظهار داشت: اخذ مالیات در همه جای دنیا جزئی از اصول درآمدی دولت‌ها است و همه مردم هم پذیرفتند که باید در جهت توسعه کشورشان، مالیات بدهند و قطعاً استفاده از سیستم‌های هوشمند به جای ارزیابی دستی و ممیزمحور و تقاطع‌گیری اطلاعات و داده‌محوری، به اخذ مالیات عادلانه کمک خواهد کرد.

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ادامه داد: اگر نظام مالیاتی به سمت هوشمندسازی حرکت کند، اولاً از فعالیت‌های موازی تولید مالیات بیشتری اخذ خواهد شد و با تکیه بر داده‌محوری و حسابرسی سیستمی علاوه بر اخذ مالیات عادلانه، شاهد کاهش مخالفت‌ها با نظام مالیاتی هوشمند و پرداخت مالیات خواهیم بود و با تحقق مسیر حرکتی به سمت هوشمندسازی مالیاتی و اخذ عادلانه مالیات از همه حتی فراریان مالیاتی، دیگر کسی مخالفتی